

“History of Art...การเดินทางของศิลปะ” ประวัติศาสตร์ศิลปะสนุก เพื่อประถมศึกษาตอนปลาย

ขึ้นชื่อว่าประวัติศาสตร์ใคร ๆ ก็สายหน้าหนี เพราะต้องแบกตำราเป็นปี! และยังเป็นประวัติศาสตร์ศิลป์ด้วยแล้ว ถือว่าเป็นยาขมของวิชาศิลปะ กว่าจะได้เริ่มเรียนทักษะวาดรูป ก็หัวหมุนไปกับการท่องจำชื่อคนที่ยาวเป็นกิโล

ปัญหาเรื่องการเรียนประวัติศาสตร์ในวิชาศิลปะจะหมดไป เมื่อได้พบกับ “History of Art...การเดินทางของศิลปะ” แบบเรียนยุคใหม่ อ่านยังงี้ก็เพลิน จากผลงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาวัตกรรมการสอนประวัติศาสตร์ศิลป์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ระดับประถมศึกษาตอนปลาย: History of Art...การเดินทางของศิลปะ” โดย นางสาวสุกัญญา สมทา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“แนวคิดเกิดมาจากปัญหาของตัวเองที่เป็นครู ไม่มีหนังสือที่ได้รับการปรับปรุงเหมือนวิชาอื่น ๆ เด็กต้องเรียนตามใจของผู้สอน ไม่มีการสอนที่เป็นรูปธรรม จึงคิดว่าอยากจะทำหนังสือศิลปะขึ้นมาสัก 1 เล่ม เพื่อเป็นหลักเกณฑ์และเปิดประสบการณ์ให้เด็กมีความรู้ศิลปะที่หลากหลายเพื่อจะได้นำไปใช้ต่อไปในอนาคต”

รูปแบบหนังสือ ‘History of Art...การเดินทางของศิลปะ’

ชุดการเรียนรู้ 'History of Art...การเดินทางของศิลปะ'

เกมส์การ์ดศิลปะ

ชุดการเรียนรู้ 'History of Art...การเดินทางของศิลปะ'

ประเทศไทยได้นำหลักการเรียนที่เรียกว่า ‘DBAE’ (พหุศิลป์ศึกษาเชิงแบบแผน (Discipline-based Art Education) ได้แก่ ศิลปะปฏิบัติ ศิลปวิจารณ์ ประวัติศาสตร์ศิลปะ และสุนทรียศาสตร์มาใช้ในการสอน แต่ส่วนใหญ่จะนำไปใช้กับอุดมศึกษา สำหรับเด็กประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจะเน้นศิลปะปฏิบัติเป็นหลัก อีกทั้งความน่าสนใจของหนังสือประวัติศาสตร์ศิลป์ในต่างประเทศ จึงนำมาประยุกต์ใช้กับเด็กช่วงประถมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ทางศิลปะที่หลากหลาย จุดประกายไอเดียและแนวคิดที่อยากทำงานด้านศิลปะต่อไปในอนาคต ด้วยการเรียนรู้บนพื้นฐานของความสนุก

“เราเอาประวัติศาสตร์ศิลปะสอนเด็กได้นะ น่าสนใจดี แต่ว่าจะทำยังไงล่ะ? ที่จะเอามาสอนให้สนุก โดยเฉพาะเด็กประถมศึกษาด้วยแล้ว อย่างที่ทุกคนทราบกันดี ว่าประวัติศาสตร์เป็นข้อมูลที่ยาวและก็น่าเบื่อมาก แม้แต่การเรียนในอุดมศึกษาก็เป็นการเรียนแบบบรรยาย เราจึงมองหาสื่อการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ ทำออกมาเป็นชุดการเรียนรู้โดยสามารถตอบสนองวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่แตกต่างกันได้”

นอกจากการพัฒนาหนังสือเรียนในวิชาศิลปะแล้ว ยังมีสื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับความสนใจของเด็กในช่วงประถมวัย เช่น E-book ที่เหมาะกับการเรียนออนไลน์ในยุคโควิด-19 หมวดห้วงเรื่องการเตรียมเอกสารประกอบการเรียน หรือการเรียนรู้ผ่านคลิปวิดีโอ เหมาะสำหรับเด็กนักเรียนที่ชอบดูหรือฟังเพียงอย่างเดียว หรือคนที่ชอบลงมือปฏิบัติก็สามารถทำกิจกรรมศิลปะตามแรงบันดาลใจของแต่ละยุคสมัยในหนังสือเรียนได้ ส่วนคนที่ชอบเล่นเกมสก็มีเกมสการ์ด เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ได้เล่นกับเพื่อนและคุณครูในห้องเรียน โดยทุกสื่อการสอนผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองผ่านทางคู่มือหรือคำแนะนำในหนังสือ

ชุดการเรียนรู้ ‘History of Art...การเดินทางของศิลปะ’

ชุดการเรียนรู้ ‘History of Art...การเดินทางของศิลปะ’

ชุดการเรียนรู้ ‘History of Art...การเดินทางของศิลปะ’

“ในอนาคตก็มีอยู่ 2 อย่าง ที่อยากต่อยอดค่ะ อย่างแรกก็คือ ‘การรวมชุดการเรียนรู้’ ซึ่งประวัติศาสตร์ศิลปะทั่วโลกมีหลายภูมิภาคมาก อาจจะเป็นชุดที่เจาะลึกลงไปในแต่ละประเทศ เช่น จีน อินเดีย ญี่ปุ่น คล้ายกับหนังสือประวัติศาสตร์ศิลปะที่มีอยู่แล้ว แต่ว่าทุกวันนี้ที่มีอยู่เป็นตัวหนังสือหมดเลย เอามาใช้กับเด็กไม่ได้เลย เราจึงเอามาแปลงให้มันเป็นกิจกรรม หนังสือภาพ หรือคลิปที่เขาสามารถเรียนรู้ได้ตามความสนใจ”

“อย่างที่ 2 ที่อยากต่อยอดพัฒนา คือ ‘บอร์ดเกมส์’ เป็นการเรียนรู้ผ่านการเล่น ซึ่งเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนหรือคุณครู คิดว่าถ้ามีโอกาสก็อยากจะลองเอามาทำเป็นบอร์ดเกมส์ให้มีเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะที่เขาเข้าไปเล่นได้จริง” นางสาวสุภิญญา กล่าว

“ย้อนกลับมามองตัวเองว่าอะไรคือสิ่งที่เป็นปัญหา
รอบตัวเรามากที่สุด ถ้าเกิดเรามีความเข้าใจถึงปัญหานั้นแล้ว
เราก็สามารถที่จะหาวิธีที่แก้ปัญหานั้นได้ดีที่สุด
ถ้าเราไปมองจากเรื่องไกลตัวก่อน ถึงแม้ว่าจะเป็น
กระแสสังคม แต่ว่าเราอาจจะไม่ได้ใช้เวลาหรือว่าเข้าใจ
กับเรื่องนั้นอย่างเต็มที่”

นางสาวสุภิญญา สมทา

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผศ.ดร.อินทิรา พรหมพันธุ์

ที่มา

<https://www.research.chula.ac.th/th/news/14315/>